

Rada
Európskej únie

V Bruseli 13. júna 2019
(OR. en)

10265/19

ENER 330
RELEX 615

POZNÁMKA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Rada
Č. predch. dok.:	9855/1/19 REV 1
Predmet:	Vonkajšie vzťahy v oblasti energetiky – prezentácia Komisie – výmena názorov

---

Delegáciám v prílohe zasielame poznámku predsedníctva o vonkajších vzťahoch v oblasti energetiky.

Predsedníctvo sa na zasadnutí Rady pre energetiku 25. júna zameria na výmenu názorov spolu s prezentáciou Európskej komisie o najnovšom vývoji **vonkajších vzťahov v oblasti energetiky** so zameraním na obmedzený počet kľúčových spisov.

Predsedníctvo považuje za veľmi dôležité, aby sa naďalej kládol dôraz na hlavných partnerov Európskej únie, konkrétne na Afriku, USA, Čínu a východné Stredozemie. Kľúčový význam má okrem toho pokračujúca angažovanosť v Energetickom spoločenstve a modernizácia Zmluvy o Energetickom spoločenstve¹, ako aj preskúmanie vykonávania a modernizácie Zmluvy o energetickej charte².

Predsedníctvo pripomína, že Komisia začlenila politiky prechodu na čistú energiu do svojich dialógov o energetike s tretími krajinami a regionálnymi alebo medzinárodnými organizáciami s cieľom podporovať celosvetové zavádzanie zásad, ktoré sú základom politik a právnych predpisov EÚ zameraných na napredovanie v prechode na čistú energiu. Prioritou sú teraz aj diskusie o význame dlhodobého plánovania a vypracovania stratégií znižovania emisií skleníkových plynov do polovice storočia v záujme dosiahnutia cieľov prechodu na čistú energiu. Komisia takisto systematicky upozorňuje na otázku väčšieho využívania eura pri energetických transakciách s medzinárodnými partnermi, kde je to vhodné (na túto tému sa bude diskutovať počas obeda).

---

¹ Hlavnými cieľmi Energetického spoločenstva sú vytvorenie stabilného regulačného a trhového rámca, ktorý umožní zmluvným stranám prilákať investície, a budovanie jednotného regulačného priestoru pre obchod s plynom a elektrickou energiou medzi EÚ a zmluvnými stranami Energetického spoločenstva. V súčasnosti prebieha proces reforiem zameraný na aktualizáciu Zmluvy o Energetickom spoločenstve. V rokoch 2016 a 2018 Rada prijala tri mandáty na rokovania týkajúce sa zmien Zmluvy o Energetickom spoločenstve a EÚ pristupuje k zmenám tejto zmluvy ako k jednotnému balíku. Ďalšími výzvami blízkej budúcnosti bude posilnenie energetickej efektívnosti, energie z obnoviteľných zdrojov a politiky v oblasti emisií skleníkových plynov stanovením nových cieľov na rok 2030 a rámec správy.

² *Modernizácia:* Ustanovenia Zmluvy o energetickej charte o ochrane investícií, ktoré boli zavedené v 90. rokoch, sa musia zosúladiť s novými normami stanovenými v reformovanom prístupe EÚ k investičnej politike. Modernizovaná Zmluva o energetickej charte by mala pomôcť zvýšiť investície do odvetvia energetiky vytvorením uceleného a aktualizovaného právne záväzného rámca, ktorý zabezpečí právnu istotu a vysokú úroveň ochrany investícií. Kľúčovou výzvou je zosúladiť ustanovenia Zmluvy o energetickej charte o ochrane investícií s modernými normami v oblasti ochrany investícií a uľahčiť prechod na nízkouhlíkový energetický systém, ktorý je čoraz viac zameraný na digitálne technológie a spotrebiteľov. Európska komisia predložila s cieľom zapojiť sa do rokovaní v mene EÚ a jej členských štátov návrh na mandát Rady v máji 2019.

Preskúmanie: V roku 2019 zároveň prebieha preskúmanie funkcií a politik Zmluvy o energetickej charte spolu s preskúmaním práce generálneho tajomníka v polovici funkčného obdobia. Za koordinátorov preskúmania boli vymenovaní EÚ, Japonsko a Kazachstan.

Predsedníctvo navrhuje, aby sa diskusia usmernila týmito otázkami:

- Ako môže EÚ využiť svoje nástroje na zabezpečenie toho, aby európske energetické spoločnosti mohli pomôcť využiť potenciál afrických trhov s energiou, najmä pokiaľ ide o energiu z obnoviteľných zdrojov a zemný plyn?
- Ako môžu EÚ a jej členské štáty optimálne zamerať svoje úsilie na zabezpečenie komplementárnosti medzi Radou pre energetiku EÚ – USA a novými formami angažovanosti, ako je iniciatíva Trojmorie (3SI) a partnerstvo pre transatlantickú energetickú spoluprácu (P-TEC), ako aj ďalšie vznikajúce iniciatívy zo strany USA a členských štátov EÚ?
- Ako by sa mala EÚ optimálne angažovať vo vzťahu s Čínou v oblasti konektivity v kontexte čínskej iniciatívy Jedno pásmo, jedna cesta a stratégie EÚ pre konektivitu medzi Európou a Áziou?
- Pokiaľ ide o východné Stredozemie, ako môžu EÚ a jej členské štáty využiť existujúce dialógy o energetike, kanály angažovanosti a nástroje ako diplomacia v oblasti energetiky na podporu takého prostredia v tomto regióne, ktoré by viedlo k zníženiu rizikovosti vývoja?

Podkladové informácie

Afrika

V oznámení o africko-európskej aliancii pre udržateľné investície a pracovné miesta uverejnenom v septembri 2018, sa navrhuje prehĺbenie hospodárskych a obchodných vzťahov EÚ s Afrikou posilnením investícií a úlohy súkromného sektora. Energetika je prioritným sektorom. EÚ rozvojovou pomocou podporuje elektrifikáciu kontinentu prostredníctvom infraštruktúry a regulačných reforiem. V rámci vonkajšieho investičného plánu podporuje aj investície súkromného sektora a rozvíja správny obchodný rámec. V súvislosti s novou africko-európskou alianciou zriadila Komisia v novembri 2018 platformu na vysokej úrovni pre investície do energie z udržateľných zdrojov. Platforma spája zainteresované strany z verejného a súkromného sektora, medzinárodných finančných inštitúcií, ako aj z akademickej obce a think-tankov na oboch kontinentoch a do konca roka 2019 má začať poskytovať odporúčania týkajúce sa využívania pákového efektu v oblasti investícií do energie z udržateľných zdrojov v Afrike.

Spojené štáty americké

Spojené štáty zostávajú kľúčovým spojencom a spolupráca v oblasti energetiky, najmä v rámci Rady pre energetiku EÚ – USA, je jednou z najprínosnejších oblastí spolupráce v transatlantických vzťahoch. Existuje mnoho oblastí s veľkým vzájomným záujmom v oblasti energetickej bezpečnosti, energetických technológií, digitalizácie a kybernetickej bezpečnosti. Rozšírenie transatlantického obchodu so skvapalneným zemným plynom (LNG) ponúka EÚ ďalšie možnosti na zvýšenie energetickej bezpečnosti prostredníctvom diverzifikácie zdrojov dodávok. Komisia usporiadala 2. mája v Bruseli spolu s ministerstvami obchodu a energetiky USA veľmi úspešné spoločné medzipodnikové podujatie EÚ a USA o LNG, na ktorom sa zúčastnilo viac ako 200 zástupcov vlád z oboch strán Atlantického oceánu a 250 obchodných zástupcov transatlantického podnikania s LNG. EÚ a USA takisto úzko spolupracujú v otázkach energetickej bezpečnosti, najmä pokiaľ ide o dokončenie južného koridoru zemného plynu určeného na prepravu plynu z Azerbajdžanu do Talianska a o energetickú bezpečnosť na Ukrajine. Okrem Rady pre energetiku EÚ – USA Spojené štáty spolupracujú s niekoľkými členskými štátmi EÚ v súvislosti s iniciatívami, ako je napríklad 3SI a P-TEC (oznámené ministrom USA pre energetiku pri príležitosti samitu 3SI v Bukurešti v septembri 2018). Projekty, ktoré sa vypracujú v rámci 3SI a aj v rámci P-TEC, budú mať potenciál podstatne posilniť európsku energetickú bezpečnosť zvýšením regionálnej prepojitelnosti a diverzifikáciou zdrojov. Je tiež dôležité, aby EÚ a USA zachovali transatlantickú jednotu v oblasti sankcií. Komisia pracuje aj na rozvoji trojstrannej spolupráce s USA a Japonskom ako podobne zmýšľajúcim partnerom, najmä pokiaľ ide o LNG a vodík.

Čína

Čína je strategickým partnerom EÚ pri prechode na čistú energiu. Každoročný dialóg o energetike medzi EÚ a Čínou usmerňuje energetickú spoluprácu a nedávno spustená platforma pre spoluprácu EÚ a Číny v oblasti energetiky zabezpečuje plné vykonávanie tohto dialógu. Čína je celosvetovo najväčším zdrojom uhlíkových emisií a zároveň najväčším investorom do energie z obnoviteľných zdrojov a jej najväčším výrobcom. EÚ víta úlohu Číny ako jedného z hlavných vyjednávačov Parížskej dohody, Čína však podporuje a buduje uhoľné elektrárne v mnohých krajinách (najmä prostredníctvom iniciatívy Jedno pásmo, jedna cesta), a to aj v krajinách susediacich s EÚ (západný Balkán, Afrika) bez toho, aby zohľadňovala udržateľnosť svojich investícií. Politikou EÚ vyjadrenou v oznámení s názvom „EÚ – Čína: strategická vízia“ z 12. marca 2019 a schválenou Európskou radou sa zaujíma realistickejší, asertívnejší a mnohotvárný prístup. Hoci Čína zostáva „spolupracujúcim partnerom“ pri prechode na čistú energiu, je tiež „partnerom na rokovania“, s ktorým EÚ potrebuje nájsť rovnováhu záujmov, „hospodárskym konkurentom“ pri presadzovaní vedúceho postavenia v oblasti technológií a „systémových rivalom“, ktorý podporuje alternatívne modely správy vecí verejných. V nadväznosti na pozitívne rokovania počas 8. výročného dialógu o energetike medzi EÚ a Čínou v Bruseli v apríli tohto roku a na spustenie platformy pre spoluprácu EÚ a Číny v oblasti energetiky (v polovici mája), ktorá bude trvať tri roky, by EÚ mala pokračovať v spolupráci s Čínou v otázkach energetiky s osobitným zameraním na reciprocitu v oblasti prístupu na trh a využívať platformu na tvorbu príležitostí na spoluprácu prospešnú pre obe strany.

Zemný plyn vo východnom Stredozemí

Rozvoj plynárenských uzlov v Stredozemí je hlavnou osou diverzifikačnej politiky energetickej únie. Vzhľadom na nedávne a budúce významné objavy zemného plynu (Egypt, Izrael, Cyprus a pravdepodobne Libanon) a skutočnosť, že podstatná časť týchto ložísk sa bude vyvážať, sa východné Stredozemie stalo dôležitým, bezpečným a spoľahlivým zdrojom dodávok v blízkej budúcnosti. EÚ intenzívne podporuje rozvoj regiónu ako plynárenského uzla. Komisia je odhodlaná zohrávať podpornú úlohu v rozvoji plynárenského odvetvia vo východnom Stredozemí, pokiaľ ide o politickú podporu, diplomaciu, financovanie štúdií, ako napríklad v prípade plynovodu EastMed, financovanie prostredníctvom medzinárodných finančných inštitúcií vo vhodnom čase a pomoc pri vytváraní investičného prostredia prispievajúceho k prilákaniu investorov do rozvoja regiónu. Komisia takisto prispela k pomoci pri vypracúvaní medzivládnej dohody medzi Egyptom a Cyprom o ich plynovodnom prepojení a medzivládnej dohody o plynovode EastMed.